

مهر آموزشگاه	نمره	دبیرستان امام علی (ع)		اداره آموزش و پرورش خراسان رضوی	
		پایه: دهم	درس: علوم و فنون ادبی ۱	سوالات ارزشیابی نوبت دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۲	
		مدت امتحان: ۹۰	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۰۳/.....	۱. شامل ۱۲ سوال در ۲ صفحه	
	نام دبیر	شماره صندلی	رشته تحصیلی	نام خانوادگی	نام
	کوکبی		انسانی		

بارم	سؤالات	ردیف
	تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)	
۱	متن را تعریف کنید.	۱
۱	درست یا نادرست بودن هر یک از عبارات زیر را مشخص کنید. الف_ فارسی باستان برای دوره اشکانیان است. ب_ شعر غنایی به دست دو شاعر مشهور رودکی و شهید بلخی قوت و استحکام یافت. ج_ کثرت لغات عربی و ترکیبات عربی، ویژگی فکری شعر سده پنجم و ششم است. د_ کاربرد واژگان کهن در متن از نکاتی است که در بررسی قلمرو ادبی جای می گیرد.	۲
۱	کتاب تفسیر «کشف الاسرار و عدة الابرار» نوشته کیست؟ نثر آن چگونه است؟	۳
۱	تمثیل و استشهاد به آیات و احادیث و اشعار عربی از ویژگی های نثر کدام دوره است؟	۴
	موسیقی شعر (۴ نمره)	
۱	کلمه «کتاب» چند واج دارد؟ صامت ها و مصوت های آن را مشخص نمایید.	۱
۱	واژه های زیر را یک بار با حذف همزه و یک بار با همزه بخوانید و به خط عروضی بنویسید. الف) خوش اندام: ب) دانش آموز:	۲
۱	مولوی در شعر زیر، با استفاده از چه عواملی بر قدرت اثرگذاری سروده اش افزوده است؟ «مرده بُدم، زنده شدم، گریه بُدم خنده شدم/ دولت عشق آمد و من، دولت پاینده شدم»	۳
۲	با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید. « ای پادشه خوبان داد از غم تنهایی/ دل بی تو به جان آمد وقت است که باز آیی» الف) واژه های قافیه را مشخص کنید. ب) حرف یا حروف الحاقی قافیه را مشخص کنید. پ) حرف یا حرف های اصلی قافیه را مشخص کنید. ت) نوع قاعده قافیه را بنویسید.	۴
۱	کدام یک از ابیات زیر «ذوقافیتین» است؟ چرا؟ الف) اولاً از عیب خلق آزاد شو/ پس به عشق غیب مطلق شو ب) ترک من کارام جان از شکر گویا دهد/ کام جان عاشقان عبهر شهلا دهد	۵

	زیبایی شناسی شعر (۶ نمره)			
۲	<p>«واج آرایی» و «واژه آرایی» را در ابیات زیر مشخص کنید. الف) سرو را بین بر سماع بلبلان صبح خیز/ همچو سرمستان به بستان، پای کوب و دست زن</p> <p>ب) پای استدالیان چوبین بود/ پای چوبین سخت بی تمکین بود</p>			۶
۱	<p>در هر عبارت «سجع» را بیابید و نوع آن مشخص کنید. الف) شما را باغ باید و ما را چون لاله داغ. ب) الهی، ما را آن ده که آن به.</p>			۷
۱	<p>آیا در بیت زیر آرایه «ترصیع» به کار رفته است؟ با ذکر دلیل بنویسید. ما ز بالایم و بالا می رویم/ ما ز دریایم و دریا می رویم</p>			۸
۱	<p>«جناس» ها را در بیت زیر مشخص کنید و نوع آن را مشخص نمایید. در این حضرت چو مشتاقان نیاز آرند، ناز آرند/ که با این درد اگر در بند درمان اند، درمانند</p>			۹
	<p>هم ریشه بودن واژه ها در حروف اصلی را..... می نامند. این هم ریشگی را در بیت زیر مشخص کنید. «گل نعمتی است هدیه فرستاده از بهشت/ مردم کریم تر شوند اندر نعیم گل»</p>			۱۰
	نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)			
۲	<p>سروده زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید. از قیاسش خنده آمد خلق را/ کاو چو خود پنداشت صاحب دل را کار پاکان را قیاس از خود مگیر/ گر چه باشد در نبشتن شیر شیر</p> <p>الف) به کارگیری واژه کهن</p> <p>ب) یک ویژگی ادبی</p> <p>ج) قالب شعر با توجه به شکل قافیه ها</p> <p>د) یک ویژگی فکری</p>			۱۱
۲	<p>بر اساس جدول زیر، بیت زیر را تقطیع هجایی (جداسازی) کنید. بیا تا قدر یکدیگر بدانیم/ که تا ناگه ز یکدیگر نمانیم</p>			۱۲
			پایه های آوایی	
			پایه های آوایی	
			نشانه های هجایی	

به نام خدا

نویسنده پاسخننامه: هادی حاجی زاده/ع ف ادبی دهم/دبیرستان امام علی(ع)

تاریخ ادبیات و سبک شناسی

1- هر چیزی که ذهن ما را به پویایی درآورد، «متن» است. به بیان دیگر، هنگامی که از متن، سخن می‌گوییم، خواست ما فقط نوشته‌های روی کاغذ و کتاب نیست؛ صدایی که می‌شنویم، بویی که حس می‌کنیم، رویدادی که می‌بینیم، مزه‌ای که می‌چشیم و چیزی که لمس می‌کنیم، هر کدام، متن به شمار می‌آیند؛ بنابراین، متنها شنیداری، بویایی، دیداری و... هستند؛ برای نمونه، کتابها معمولاً متنهاى دیداری به شمار می‌آیند؛ اگر خوانده شوند، به آنها متنهاى شنیداری یا خوانداری می‌گوییم.

2- الف) نادرست ب) درست ج) درست د) نادرست

3- نوشته ابوالفضل رشید الدین میبیدی-نثر موزون

4- دوره غزنوی و سلجوقی

موسیقی شعر

1- واژه کتاب پنج واج دارد:

ک / - / ت / ا / ب . صامت ک ت ب مصوت - ا

2- دانش آموز: - - - - U

خوش اندام: U - - U

3- تناسب و همسویی وزن و عاطفه

4- ا + ی حرف قافیه است: ا حرف اصلی (طبق قاعده 1) و ی حرف

الحاقی-قاعده 2

5- ب - گاهی هم شعر دارای دو قافیه پایانی (ذوقافیتین) است که قافیه اصلی در واژه‌های آخر مصرع هاست.

6- الف واج آرایی س ب واژه آرایی پای

7- الف) باغ داغ (ب) ده به سجع متوازی

8- بله-ترصیع، موازنه ای است که، همهٔ سجع های آن متوازی باشد.

9-درمان درمان جناس تام/ناز نیاز افزایشی/در درد افزایشی

10-اشتهاق – نعیم نعمت

11-الف)دلق-نبشتن

ب)جناس تام شیر شیر

ج)مثنوی

د)کار خود را با کار مردان خدا مقایسه نکن.شیر و شیر یک جور نوشته میشوند اما بسیار تفاوت دارند.

12- ب یا تا قدر یک دی گر/ب دا نیم

ک تا نا گه/ز یک دی گر/ن ما نیم

- - U / - - - U / - - - U